

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobkyně:

I. P., narozená X
bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Ladislavem Kolačkovským
sídlem Opletalova 4, 110 00 Praha 1

proti

žalované:

Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2022, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaná je povinna do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce JUDr. Ladislava Kolačkovského, na náhradě nákladů řízení částku 3 146 Kč.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dodanou do datové schránky soudu dne 30. 9. 2022 domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 25. 4. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 323/2020 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) odňala žalobkyni invalidní důchod, neboť podle posudku Okresní správy

Shodu s prvopisem potvrzuje: V. N.

sociálního zabezpečení Kladno (dále jen „OSSZ“) ze dne 21. 3. 2022, pracovní schopnost žalobkyně poklesla pouze o 20 %.

2. Žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Žalobkyně uvedla, že se její zdravotní stav zhoršuje, žalovaná jí přitom neumožnila osobní účast v řízení. Žalobkyně dále namítala, že je napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodněné. Žalobkyně měla za to, že měl být proveden znalecký posudek z oboru psychiatrie, jímž by bylo postaveno najisto, zda u žalobkyně depresivní porucha středního stupně má a jaký vliv na její schopnost pracovat a dosahovat výdělku. Napadené rozhodnutí tak nereflektuje dostatečně zdravotní stav žalobkyně, vychází z nedostatečných podkladů rozhodnutí. Žalobkyně dále namítala, že byl nesprávný i proces řízení, když žalobkyně nebyla účastnicí řízení a bylo jí toliko doručeno až rozhodnutí žalované ze dne 25. 4. 2022.
3. Žalovaná s ohledem na námitky žalobkyně navrhla provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“).
4. V průběhu jednání, jež byl soud povinen nařídít, neboť ve věci prováděl nad rámec správního spisu dokazování posudkem posudkové komise MPSV v Praze, žalovaná setrvala na svém procesním stanovisku. Žalobkyně se z jednání omluvila a souhlasila s jednáním v její nepřítomnosti.
5. Soud ze správního spisu zjistil, že v posudku o invaliditě ze dne 21. 3. 2022, č. j. LPS/2021-4537-KL_ČSSZ vypracovaném Okresní správou sociálního zabezpečení v nepřítomnosti žalobkyně dospěla posudková lékařka k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 4b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky se nemění.
6. S odkazem na závěr posudku posudkové lékařky OSSZ vydala žalovaná prvostupňové rozhodnutí ze dne 25. 4. 2022, kterým podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění odňala žalobkyni invalidní důchod s odůvodněním, že žalobkyně již není invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %.
7. Žalobkyně prvostupňové rozhodnutí napadla námitkami, ve kterých uvedla, že bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu. Žalobkyně uvedla, že její zdravotní postižení mělo být posuzováno jako středně těžká depresivní fáze, přičemž při posuzování jejího zdravotního stavu nebyly vzaty v úvahu ostatní diagnózy, hlavně potíže s pohybovým aparátem, které omezují uplatnitelnost žalobkyně na trhu práce. K námitkám přiložila kopii lékařské zprávy ze dne 13. 5. 2022 vypracované MUDr. L. Z., PhD. (JASNA psyché s.r.o.)
8. Posudková lékařka žalované v nepřítomnosti žalobkyně zpracovala posudek ze dne 23. 6. 2022, a to na základě lékařských zpráv jako posudková lékařka OSSZ a dále na základě lékařské zprávy, kterou k námitkám doložila žalobkyně. Posudková lékařka žalované dospěla ke stejnému závěru jako posudková lékařka OSSZ, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je duševní postižení, depresivní fáze, zpočátku středně těžká, na medikaci je žalobkyně dlouhodobě stabilizovaná a objektivní nález odpovídá dlouhodobě spíše lehké fázi deprese. Rozhodující příčinou dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně je tak zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 4b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozpětí 15-20 % s tím, že byla zvolena horní hranice rozpětí a míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky zvýšila o 10 %, celkem tak o 30 %. Posudková lékařka žalované uvedla, že kdyby hodnotila podle položky 4c, pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 30-45 %, zvolila by dolní hranici 30 %, která by již nebyla navýšena.

9. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 2. 8. 2022, jež žalobkyně převzala dne 4. 8. 2022, námitky zamítla a v odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti se nejedná o invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně.
10. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud s ohledem na argumentaci žalobkyně provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 8. 3. 2023. Žalobkyně byla vyšetřena odbornou lékařkou z oboru psychiatrie. Posudková komise po rozboru všech posudkově významných lékařských zpráv včetně zohlednění shrnula, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je protrahovaná středně těžká depresivní fáze se somatizačními projevy. Při orientačním vyšetření posudkové psychiatričky byla referována oploštělá emotivita, nálada depresivní a neodklonitelná, anxieta provázená somatizačními příznaky. Dále byla naznačena afektivní labilita se sklonem k lakrimaci. Zavedena je poměrně razantní léčba trojkombinací antidepresiv, u které musely být aktuálně zvýšeny dávky. Posudková komise uvedla, že rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stanovila v korelaci se závěrem ošetřujícího psychiatra žalobkyně. Posudková komise MPSV tak shrnula, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položky 4 písm. c) vyhlášky o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti ve středu, tj. 40 %, ve které již byla zhodnocena somatizace postižení, přičemž míra poklesu pracovní schopnosti nebyla ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky o posuzování invalidity již měněna. Kontrolní prohlídku stanovila posudková komise za dva roky.
12. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
13. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové

komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

14. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
15. Soud konstatuje, že komise při vypracování posudku vycházela ze vši dostupné zdravotnické dokumentace, včetně té, kterou předložila žalobkyně, a při svém jednání přeshetřila zdravotní stav žalobkyně odbornou lékařkou. Komise hodnotila zdravotní stav žalobkyně komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu V, položku 4c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena pro tuto položku v rozmezí 30 až 45 %. Komise stanovila pokles ve středu tohoto rozmezí, tj. ve výši 40 %, přičemž podle komise je již zohledněna somatizace postižení. Stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity proto již neměnila. Posudek dle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, které jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míry poklesu pracovní schopnosti či data vzniku invalidity nikterak nezpochybnili.
16. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobkyně soud dospěl k závěru, že jako

nejpřesvědčivější, logický a vycházející z neúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 8. 3. 2023. Zdravotní stav žalobkyně hodnotila komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, přičemž zdravotní stav vyhodnotila v souladu s ošetřující psychiatrickou a psychiatrické onemocnění podřadila pod kapitolu V, položku 4c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise MPSV přitom poukázala na to, že má žalobkyně zavedenu poměrně razantní léčbu, přičemž medikace byla navíc ještě i v poslední době zvýšena. Posudková komise MPSV tedy dospěla k závěru, že u žalobkyně došlo k poklesu pracovní schopnosti ve středu rozmezí stanoveného pro zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 4c, tj. o 40 % a je zohledněna somatizace. Určení míry poklesu pracovní schopnosti bylo náležitě odůvodněno a posudek posudkové komise v tomto směru splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti. Účastníci nevznesli proti posudku posudkové komise žádné výhrady a nenavrhli doplnění dokazování. Soud v této souvislosti připomíná, že řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací, nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013-28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014-23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených, přičemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky.

17. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 40 %. Jak vyplynulo z doplněného dokazování v řízení před soudem v podobě posudku posudkové komise MPSV, žalovaná v napadeném rozhodnutí nesprávně vyhodnotila příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, který spočíval nikoli v protrahované středně těžké depresivní fázi se somatizačními projevy. Žalovaná tak nesprávně zjistila příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity, což ve svém důsledku vedlo k nesprávnému stanovení míry poklesu pracovní neschopnosti, a tím i k nesprávnému posouzení žádosti žalobkyně o přiznání invalidity prvního stupně.
18. Soud zároveň uvádí, že není samo o sobě vadou řízení, pokud nebyla žalobkyně v rámci řízení u žalované podrobena osobnímu vyšetření lékařem. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 Ads 337/2016-33, v odstavci 15 uvedl, že „pro účely posouzení žádosti o invalidní důchod je třeba určit míru poklesu pracovní schopnosti žadatele. Tento pokles je možno určit za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak žádný právní předpis nestanoví povinnost takové vyšetření vždy nutně provést (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21). (...) Z ničeho nelze dovodit, že by žadatel o invalidní důchod musel být posudkovým lékařem, resp. posudkovou komisí, obligatorně vyšetřen. Jedná se pouze o možnost, kterou žalovaná, posudkoví lékaři či posudková komise disponují (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 6. 2012, č. j. 6 Ads 21/2012-30, bod 14). Nedostačuje-li předložená zdravotnická dokumentace, posudková lékař si může vyžádat další odborné vyšetření, nebo žadatele vyšetřit.“
19. Důvodný není ani žalobní bod, ve kterém žalobkyně namítala procesní pochybení žalované z důvodu, že žalobkyni nebylo ani oznámeno zahájení řízení, ale bylo jí toliko doručeno až rozhodnutí o odejmutí invalidního důchodu. Podle § 85a organizačního zákona platí, že v řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí; zahájení řízení z moci úřední se účastníkům, zpravidla

neoznamuje. Úřad práce zahájil řízení o odejmutí invalidního důchodu z moci úřední, proto nebyl povinen žalobkyni zasílat oznámení o zahájení tohoto řízení a bylo v souladu se zákonem, že žalobkyni toliko zaslal až rozhodnutí o odejmutí invalidního důchodu.

Závěr a náklady řízení

20. Soud tudíž vyšel z odůvodněných závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, a neobstojí proto ani jeho odůvodnění. Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 8. 3. 2023, jakož i lékařské zprávy, o které se tento posudek opírá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, přiznal soud náhradu nákladů řízení v celkové částce 3 146 Kč. Tuto částku tvoří odměna za dva úkony právní služby po 1 000 Kč [příprava a převzetí zastoupení a sepsání žaloby – § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] spolu se dvěma paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky a náhradou za 21 % DPH dle § 57 odst. 2 s. ř. s. z předchozích položek ve výši 546 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobkyně, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 24. května 2023

Mgr. Martina Kotouček Mikolášková, v.r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: V. N.